

ЛЕСЯ УКРАЇНКА

ОДЕРЖИМА

НАША КНИГА

Леся Українка
ОДЕРЖИМА
Драматична поема

I

Берег понад озером Гадаринським^[1]. Далеко на горизонті ледве мріють човни коло берега і чорніє люд, що хмарою заліг далекий берег.

Міріам, «одержима духом», в глибокій тузі блукає поміж камінням понад берегом, далі зіходить на шпиль скелі і дивиться не на берег, а в глибину пустелі, вона бачить там когось удалині.

Міріам.

Він там, він все сидить так нерухомо,
як те каміння, що навколо нього.
Над ним — мені здається, я те бачу, —
нависли думи хмарою важкою,
от-от з них стрілить ясна блискавиця
і цілий світ осяє. Ох, коли ж,
коли вона розіб'є темну хмару?
Хоч би мене убила блискавиця,
я прагну, прагну, щоб вона злетіла,
щоб хоч на мить чоло те просіяло.
Годівлю дав юрбі, тілам і душам,
всім дав спокій, а сам у сій пустелі
пасе думок отари незчисленні.
Нема їм впину, а йому спочинку...
Який він самотній, боже правий!
Невже йому не можна допомогти?

Невже він завжди буде самотній?
«Месія прийде в славі світ судити» —
так сказано в пророцтві, більш нічого.
І правда, й милосердя — все для світа,
а для Месії що? Чи тільки слава?
«Війна і звада, смерть, недуги зникнуть,
мир буде на землі і щастя в людях...»
А для Месії? — знову «слава в вишніх»?
І тільки слава? О, яка ж то кара
Месією, що світ рятує, бути!
Всім дати щастя і нещасним бути,
нещасним, так, бо вічно самотнім.
Хто міг би врятувати його самого
від самотини, від страшної слави?

*(Пригнічена раптовою втомою, сідає під скелею і схиляється
на камінь).*

Чого ж се я слідом за ним блукаю?
Чого? Сама не знаю. Певне, дух
мене сюди завів на певну згубу.
Ну, що ж! нехай! Мені тут гинуть краще,
ніж в іншому місці. Я загину тут,
я вигострила погляд у пустині,
мов соколинний зір, — все виглядала,
чи він хоч не подивиться на мене?
Не подивився і не обернувся...
Занадто вже буйна була надія!
Чого ж я сподівалась?.. Я не знаю!

*(Розхитуючись, як ті, що голосять на гробі, співає стиха
тужливу східну пісню, довго, без слів).*

Про се співати можна, а сказати
слів не стає.

(Співає знов).

Яка була юрба
за ним, як він ходив по Галілеї^[2].
І кожний встиг торкнутися хоч одягу,